

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

TRIỆU THỊ HIỀN

**GIẢI PHÁP THỰC HIỆN TIÊU CHÍ MÔI TRƯỜNG
TRONG XÂY DỰNG NÔNG THÔN MỚI
TẠI HUYỆN BẠCH THÔNG, TỈNH BẮC KẠN**

LUẬN VĂN THẠC SĨ PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN

THÁI NGUYÊN - 2019

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

TRIỆU THỊ HIỀN

**GIẢI PHÁP THỰC HIỆN TIÊU CHÍ MÔI TRƯỜNG
TRONG XÂY DỰNG NÔNG THÔN MỚI
TẠI HUYỆN BẠCH THÔNG, TỈNH BẮC KẠN**

Ngành: Phát triển nông thôn

Mã số ngành: 8.62.01.18

LUẬN VĂN THẠC SĨ PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN

Người hướng dẫn khoa học: TS. KIỀU THỊ THU HƯƠNG

THÁI NGUYÊN - 2019

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan Bản luận văn tốt nghiệp này là công trình nghiên cứu thực sự của cá nhân tôi, được thực hiện trên cơ sở nghiên cứu lý thuyết, nghiên cứu khảo sát và phân tích từ thực tiễn dưới sự hướng dẫn khoa học của **TS. Kiều Thị Thu Hương**.

Tôi xin cam đoan rằng số liệu và kết quả nghiên cứu được trình bày trong luận văn này là hoàn toàn trung thực, phần trích dẫn tài liệu tham khảo đều được ghi rõ nguồn gốc.

Thái Nguyên, ngày 22 tháng 03 năm 2019

Người viết cam đoan

Triệu Thị Hiền

LỜI CẢM ƠN

Trong quá trình học tập và hoàn thành luận văn này, tôi đã nhận được sự dạy bảo tận tình của các thầy cô, sự giúp đỡ của các bạn đồng nghiệp, sự động viên to lớn của gia đình và những người thân.

Với lòng kính trọng và biết ơn sâu sắc, tôi xin chân thành cảm ơn **TS. Kiều Thị Thu Hương** cùng các thầy, cô trong Khoa Kinh tế - Phát triển nông thôn, Trường Đại học Nông Lâm Thái Nguyên đã tận tâm hướng dẫn, giúp đỡ động viên tôi học tập, nghiên cứu khoa học và thực hiện luận văn, đã dìu dắt tôi từng bước trưởng thành trong chuyên môn cũng như trong cuộc sống.

Để hoàn thành bài khóa luận này tôi xin gửi lời cảm ơn tới Ủy Ban nhân dân huyện Bạch Thông; Phòng Nông Nghiệp và PTNT huyện Bạch Thông; Phòng Tài Nguyên và Môi Trường huyện Bạch Thông; Chi cục Thống kê huyện Bạch Thông đã cung cấp cho tôi sử dụng các số liệu thống kê để hoàn thành luận văn.

Do thời gian có hạn, lại là bước đầu làm quen với phương pháp nghiên cứu mới nên không thể tránh khỏi những thiếu sót. Tôi rất mong nhận được những ý kiến đóng góp của các thầy, cô giáo cùng toàn thể các bạn để luận văn này được hoàn thiện hơn.

Tôi xin chân thành cảm ơn!

Thái Nguyên, ngày 22 tháng 3 năm 2019

Người viết cảm ơn

Triệu Thị Hiền

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT	v
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	vi
TRÍCH YẾU LUẬN VĂN.....	vii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	2
3. Đối tượng nghiên cứu.....	2
4. Phạm vi nghiên cứu.....	2
5. Ý nghĩa của đề tài.....	2
Chương 1. CƠ SỞ KHOA HỌC CỦA ĐỀ TÀI.....	4
1.1. Cơ sở lí luận của đề tài.....	4
1.1.1. Khái niệm về nông thôn, nông thôn mới	4
1.1.2. Nội dung vệ sinh môi trường trong chương trình MTQG xây dựng nông thôn mới	6
1.1.3. Nguyên tắc xây dựng Nông thôn mới.....	6
1.1.4. Các khái niệm liên quan đến tiêu chí môi trường.....	7
1.1.5. Hướng dẫn thực hiện tiêu chí môi trường trong xây dựng nông thôn mới trên địa bàn tỉnh Bắc Kạn	9
1.2. Cơ sở thực tiễn	17
1.2.1. Kinh nghiệm về bảo vệ môi trường ở một số nước trên thế giới	17
1.2.2. Kinh nghiệm của Việt Nam trong việc bảo vệ môi trường	20
1.3. Tổng quan các công trình nghiên cứu.....	29
1.4. Bài học kinh nghiệm rút ra cho huyện Bạch Thông, tỉnh Bắc Kạn về thực hiện tiêu chí môi trường trong xây dựng nông thôn mới.....	30
Chương 2. ĐẶC ĐIỂM ĐỊA BÀN VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	32
2.1. Đặc điểm địa bàn nghiên cứu.....	32
2.1.1. Điều kiện tự nhiên, tài nguyên thiên nhiên	32
2.1.2. Đặc điểm kinh tế - xã hội.....	38
2.1.3. Thực trạng kết cấu hạ tầng.....	42
2.2. Nội dung nghiên cứu.....	43

2.3.	Phương Pháp nghiên cứu	43
2.3.1.	Phương pháp chọn điểm nghiên cứu.....	43
2.3.2.	Phương pháp thu thập số liệu.....	44
2.3.3.	Phương pháp xử lý số liệu	44
2.3.4.	Phương pháp tổng hợp, phân tích số liệu.....	45
2.4.	Hệ thống chỉ tiêu nghiên cứu	45
Chương 3. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN		45
3.1.	Thực trạng xây dựng nông thôn mới tại huyện Bạch Thông, tỉnh Bắc Kạn giai đoạn 2015 - 2018	45
3.1.1.	Kết quả thực hiện chương trình mục tiêu quốc gia xây dựng nông thôn mới huyện Bạch Thông giai đoạn 2015 - 2018	45
3.1.2.	Đánh giá chung việc thực hiện các tiêu chí nông thôn mới.....	51
3.2.	Thực trạng thực hiện tiêu chí môi trường tại huyện Bạch Thông, tỉnh Bắc Kạn giai đoạn 2015 - 2018	54
3.2.1.	Hiện trạng thực hiện tiêu chí môi trường trong xây dựng nông thôn mới	54
3.2.2.	Đánh giá chung tình hình thực hiện các chỉ tiêu trong tiêu chí môi trường tại huyện Bạch Thông	69
3.3.	Thuận lợi, khó khăn trong thực hiện tiêu chí môi trường tại huyện Bạch Thông, tỉnh Bắc Kạn giai đoạn 2015 - 2018.....	71
3.3.1.	Thuận lợi	72
3.3.2.	Khó khăn	72
3.4.	Một số giải pháp để thực hiện hoàn thiện các nội dung trong tiêu chí môi trường trên địa bàn huyện Bạch Thông, tỉnh Bắc Kạn trong thời gian tới.....	74
3.4.1.	Giải pháp Chung	74
3.4.2.	Giải pháp cụ thể với từng nội dung	77
KẾT LUẬN, KIẾN NGHỊ		85
1.	Kết luận	85
2.	Kiến nghị	85
TÀI LIỆU THAM KHẢO		88
PHỤ LỤC		89

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

1	BVMT	Bảo vệ môi trường
2	BCĐ	Ban chỉ đạo
3	BTNMT	Bộ Tài Nguyên và Môi trường
4	BQL	Ban quản lý
5	CNH - HĐH	Công nghiệp hóa - Hiện đại hóa
6	CSSXKD	Cơ sở sản xuất kinh doanh
7	HTX	Hợp tác xã
8	NTM	Nông thôn mới
9	NXB	Nhà xuất bản
10	NSNN	Ngân sách nhà nước
11	MTTQ	Mặt trận tổ quốc
12	MTQG	Mục tiêu quốc gia
13	PTNT	Phát triển nông thôn
14	TNMT	Tài nguyên Môi trường
15	UBND	Ủy ban nhân dân

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 2.1.	Giá trị sản xuất giai đoạn 2015 - 2018 của huyện Bạch Thông	38
Bảng 2.2.	Kết quả sản lượng trồng trọt các năm của huyện Bạch Thông	39
Bảng 2.3.	Kết quả chăn nuôi qua các năm của huyện Bạch Thông	40
Bảng 2.4.	Tình hình biến động dân số qua một số năm của huyện Bạch Thông	42
Bảng 3.1.	Kết quả thực hiện Bộ tiêu chí xã nông thôn mới của huyện Bạch Thông năm 2018	52
Bảng 3.2.	Tổng hợp các công trình cấp nước sạch nông thôn	54
Bảng 3.3.	Thực trạng nguồn nước sinh hoạt tại các xã điều tra	56
Bảng 3.4.	Tổng hợp các doanh nghiệp, HTX đang hoạt động sản xuất kinh doanh trên địa bàn huyện Bạch Thông năm 2018	57
Bảng 3.5.	Các hình thức thu gom rác thải tại 3 xã điều tra	62
Bảng 3.6.	Các hình thức xử lý rác của các hộ dân tại các xã điều tra	63
Bảng 3.7.	Các hình thức xử lý nước thải của các hộ dân tại các xã điều tra	64
Bảng 3.8.	Loại công trình nhà vệ sinh tại các xã điều tra	65
Bảng 3.9.	Kết quả thực hiện tiêu chí môi trường tại huyện Bạch Thông ...	70

TRÍCH YẾU LUẬN VĂN

Luận văn Thạc sĩ phát triển nông thôn với đề tài **“Giải pháp thực hiện tiêu chí môi trường trong xây dựng nông thôn mới tại huyện Bạch Thông, tỉnh Bắc Kạn”** được thực hiện nhằm Đánh giá thực trạng tiến độ xây dựng nông thôn mới nói chung và việc thực hiện tiêu chí môi trường và an toàn thực phẩm nói riêng tại huyện Bạch Thông, tỉnh Bắc Kạn, tìm ra những thuận lợi khó khăn, từ đó đề xuất một số giải pháp hoàn thiện tiêu chí môi trường trong xây dựng nông thôn mới tại huyện Bạch Thông, tỉnh Bắc Kạn. Với phương pháp nghiên cứu lấy thị trấn Phủ Thông là trung tâm hành chính, dịch vụ, đầu mối giao thông, giao lưu của huyện làm trung tâm để phân các xã trong huyện thành 3 nhóm như sau: *Nhóm 1*: Các xã tiếp giáp trung tâm bao gồm: Phương Linh, Tân Tiến, Tú Trĩ; *Nhóm 2*: Các xã chuyển tiếp bao gồm: Cẩm Giàng, Vi Hương, Quân Bình, Lục Bình; *Nhóm 3*: Các xã xa trung tâm bao gồm: Quang Thuận, Mỹ Thanh, Cao Sơn, Sỹ Bình, Vũ Muộn, Dương Phong, Đôn Phong, Hà Vị. Sau đó lựa chọn mỗi nhóm một xã đại diện để thu thập và xử lý số liệu từ đó đưa ra những kết luận cụ thể.

Kết quả nghiên cứu: Trong những năm qua với quyết tâm cao trong công tác lãnh đạo, chỉ đạo của cấp ủy Đảng, chính quyền, đoàn thể từ huyện đến cơ sở, sự đồng thuận của nhân dân và bằng nhiều cách làm sáng tạo, phù hợp... chương trình xây dựng nông thôn mới trên địa bàn huyện đã thu được kết quả tích cực. Đến hết năm 2018, toàn huyện đã có 03 xã là Quân Bình, Cẩm Giàng và Quang Thuận được công nhận đạt chuẩn NTM; có 02 xã đạt 15 -19 tiêu chí, có 04 xã đạt 10 - 14 tiêu chí, 07 xã đạt từ 5 - 9 tiêu chí; không còn xã nào đạt dưới 5 tiêu chí.

Kết quả thực hiện các chỉ tiêu của tiêu chí số 17 về môi trường và an toàn thực phẩm của các xã trên địa bàn huyện Bạch Thông cho thấy sự cải thiện rõ nét qua các năm, từng bước thực hiện theo kế hoạch đề ra. Tính đến thời điểm ngày 31/12/2018, trong số 16 xã triển khai xây dựng NTM, toàn huyện đã có 5 xã đạt tiêu chí số 17, chiếm 31,3 %. Trong đó chỉ tiêu số 17.2 (Các cơ sở sản xuất kinh doanh đạt tiêu chuẩn về môi trường) và 17.5 (Chất thải, nước thải được thu gom và xử lý theo quy định) được coi là 2 nội dung then chốt, nhiều thách thức trong quá trình thực hiện.

Trên cơ sở đánh giá thực trạng và nghiên cứu nguyên nhân ảnh hưởng đã đề xuất được một số giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả thực hiện tiêu chí môi trường như: Tăng cường tuyên truyền, nâng cao nhận thức cho nhân dân; Quản lý thu gom và xử lý rác thải; Xây dựng mô hình điểm và triển khai nhân rộng các mô hình; Tăng cường kiểm tra, giám sát, xử lý vi phạm ảnh hưởng đến môi trường và Giải pháp cụ thể với từng nội dung cụ thể trong tiêu chí 17.